

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**Z A K O N
O PRAVIMA POVRATNIKA U PRIJERATNO MJESTO PREBIVALIŠTA
U ENTITETU REPUBLIKA SRPSKA I BRČKO DISTRIKTU BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, ožujak 2014. godine

PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO ŽURNOM POSTUPKU

Predlažemo da se Zakon o pravima povratnika u prijeratno mjesto prebivališta u entitetu Republika Srpska i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine razmatra i donese po žurnom postupku, sukladno čl. 191. i 192. Poslovnika Zastupničkog doma („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07 i 2/08) i čl. 186. i 187. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03 i 21/09).

Imajući u vidu zaključke sa 27. sjednice Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, održane 01.12.2011. godine, 2. tematske sjednice Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH, održane 27.02.2012. godine, kao i zahtjeve nevladinog sektora čiji je predmet rada povratnička populacija, raseljene osobe i izbjeglice, predlažemo donošenje ovog novog Zakona, koji će opća je ocjena doprinijeti (re) integraciji na nekoliko nivoa (na nivou pojedinca, domaćinstva, zajednice i društva), uprkos kontraproduktivnom političkom kontekstu, posebno u entitetu Republika Srpska.

Smatramo da će utvrđena prava povratnika u predmetnom zakonu, doprinijeti očuvanju dostojanstva žrtava, pospješiti opstanak Bošnjačke i Hrvatske zajednice na prostorima entiteta Republika Srpska, a posebno u mjestima gdje su prije rata bili većinsko stanovništvo.

Z A K O N
O PRAVIMA POVRATNIKA U PRIJERATNO MJESTO PREBIVALIŠTA
U ENTITETU REPUBLIKA SRPSKA I BRČKO DISTRIKTU BOSNE I HERCEGOVINE

I. - TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.
(Predmet Zakona)

Ovim zakonom uređuju se uvjeti, način i postupak za ostvarivanje i korištenje prava stečenih na temelju federalnih zakona i drugih propisa povratnika u entitet Republiku Srpsku i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Brčko Distrikt), iz oblasti socijalne skrbi i skrbi obitelji sa djecom, braniteljsko - invalidske skrbi, zdravstvene skrbi i prava iz oblasti poreza na dohodak.

Članak 2.
(Definicije)

(1) Povratnik u smislu ovog zakona je osoba koja je ostvarila ili će ostvariti pravo na povratak iz Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija) u entitet Republiku Srpsku i Brčko Distrikt, uz obveznu prijavu mjesta prebivališta u mjestu povratka, bez ograničenja u pogledu datuma prijave prebivališta u mjestu prijeratnog prebivališta (u daljem tekstu: povratnik).

(2) Izbjeglica i raseljena osoba su one osobe kako je to definirano odredbama čl. 4. i 6. Zakona o raseljenim osobama i povratnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine i izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj: 15/05).

Članak 3.
(Osobe koje mogu ostvariti odnosno nastaviti koristiti stečena prava)

(1) Prava iz ovog zakona mogu ostvariti osobe koje su se dobrovoljno vratile i prijavile prebivalište u mjesto prijeratnog prebivališta u entitetu Republika Srpska ili Brčko Distriktu i koja su imala prebivalište ili boravište u entitetu Federacija , po temelju statusa raseljene osobe.

(2) Pod prijeratnim prebivalištem iz stavka (1) ovog članka, smatra se prebivalište koje je ta osoba imala do 30.04.1991. godine.

(3) Osobe iz stavka (1) ovog članka zadržavaju korištenje stečenih prava i ostvaruju prava sukladno ovom zakonu ukoliko su prije stupanja na snagu ovog zakona imala boravište odnosno prebivalište u entitetu Federacija, pod uvjetom da ta prava ne ostvaruju po propisima Republike Srpske ili Brčko Distrikta.

II. - OBLASTI U KOJIMA SE OSTVARUJU I KORISTE PRAVA

Članak 4.
(Pravni okvir ostvarivanja prava)

(1) Prava iz oblasti socijalne skrbi i skrbi obitelji sa djecom ostvaruju se sukladno Zakonu o osnovama socijalne skrbi, skrbi civilnih žrtava rata i skrbi obitelji sa djecom („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, br. 36/09, 54/04, 39/06 i 14/09), i podzakonskim propisima;

(2) Prava iz oblasti braniteljsko– invalidske skrbi ostvaruju se i koriste sukladno: Zakonu o pravima branitelja i članova njihovih obitelji („Službene novine Federacije BiH“ br.33/04,56/05, 70/07 i 9/10), Zakonu o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih obitelji (“Službene novine Federacije BiH“ br. 70/05, 61/06 i 9/10), Zakonu o

prijevremenom povoljnijem umirovljenju branitelja domovinskog rata („Službene novine Federacije BiH“ broj 41/13) i podzakonskim propisima.

(3) Prava iz oblasti zdravstvene skrbi ostvaruju se sukladno Zakonu o zdravstvenoj skrbi („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, br. 46/10) i podzakonskim propisima.

(4) Prava iz oblasti poreza na dohodak ostvaruju se sukladno Zakonu o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH“ br. 10/08, 9/10, 44/11 i 7/13) i podzakonskim propisima, a odnose se na poreske olakšice za fizičke osobe – povratnike, koja imaju prijavljeno prebivalište na području entiteta Republika Srpska ili Brčko Distriktu, a koja ostvaruju dohodak od nesamostalne djelatnosti kod poslodavca na području entiteta Federacija.

III. - SOCIJALNA SKRB I SKRB OBITELJI SA DJECOM

Članak 5.

(Prava iz socijalne skrbi i skrbi obitelji sa djecom i organi koji vode postupak)

(1) Osobe iz članka 3. ovog zakona mogu koristiti prava iz oblasti socijalne skrbi i skrbi obitelji sa djecom, pod uvjetima i na način propisan federalnim zakonom iz članka 4. stavak 1. ovog zakona i podzakonskim propisima.

(2) Osobe iz članka 3. ovog zakona, podnose zahtjeve za priznavanje prava iz stavka 1. ovog članka nadležnom općinskom organu, prema mjestu svog posljednjeg prebivališta odnosno boravišta na teritoriji Federacije BiH, koji u prvom stupnju rješava o prvima iz oblasti socijalne skrbi.

(3) Po žalbama izjavljenim na prvostupanjska rješenja iz stavka 2. ovog članka rješava nadležni kantonalni, odnosno federalni organ uprave nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 6.

(Zadržavanje stečenih prava)

(1) Osobe iz članka 3. ovog zakona, koja su na temelju pravosnažnog rješenja ostvarile prava iz oblasti socijalne skrbi i skrbi obitelji sa djecom, zadržavaju stečena prava, odnosno nastaviti će im se isplata novčanih naknada i nakon povratka, odnosno prijave mjesta prebivališta u entitetu Republika Srpska.

(2) Isplata novčanih naknada osobama iz stavka 1. ovog članka vršit će se na način propisan federalnim propisima iz članka 4. stavak 1. ovog zakona.

IV. – BRANITELJSKO-INVALIDSKA SKRB

Članak 7.

(Prava iz braniteljsko – invalidske skrbi)

(1) Osobe iz članka 3. ovog zakona, koriste prava koja su uređena federalnim propisima iz članka 4. stavak 2. ovog zakona, u postupku, pod uvjetima i na način propisan za ostvarivanja prava iz oblasti braniteljsko – invalidske skrbi.

(2) Nadležnost organa za prijem zahtjeva, vođenje upravnog postupka i rješavanje o pravima iz stavka 1. ovog članka iz oblasti braniteljsko-invalidske skrbi, primjenjuju se odgovarajuće odredbe zakona i podzakonskih propisa iz članka 4. stavak 2. ovog zakona.

V. – ZDRAVSTVENA SKRB

Članak 8.

(Prava iz zdravstvene skrbi)

(1) Osobe iz članka 3. ovog zakona, sukladno uvjetima i načinom ostvarivanja prava iz oblasti zdravstvene skrbi, koji su uređeni propisima iz članka 4. stavak 3. ovog zakona imaju pravo na zdravstvenu skrb obuhvaćeno obveznim zdravstvenim osiguranjem koje podrazumijeva osiguranje zdravstvenog standarda pod jednakim uvjetima za osigurane osobe u zadovoljavanju potreba u primarnoj, specijalističko – konsultativnoj i bolničkoj zdravstvenoj skrbi s odgovarajućom medicinskom rehabilitacijom.

(2) Pravo na primarnu i specijalističko konsultativnu zdravstvenu skrb, osoba iz članka 3. ovog zakona, mogu koristiti u općini zadnjeg mjesta prebivališta odnosno boravišta prije povratka u prijeratno mjesto prebivališta, ili po sopstvenom izboru u drugoj općini istog kantona, koja je komunikacijski najbliža njegovom mjestu povratka.

(3) Pravo na bolničku zdravstvenu skrb, osobe iz članka 3. ovog zakona mogu koristiti u bolnicama prema mjestu posljednjeg prebivališta odnosno boravišta prije povratka u entitet Republika Srpska i Brčko Distrikt.

(4) Osobe iz članka 3. ovog zakona imaju pravo korištenja vertikalnog programa zdravstvene skrbi sukladno Odluci o utvrđivanju prioriternih programa zdravstvene skrbi od interesa za Federaciju Bosne i Hercegovine i prioriternih najsloženijih oblika zdravstvene skrbi iz određenih specijalističkih oblasti koje će pružati osiguranim osobama na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ br. 8/05, 11/07, 44/07, 97a/07, 33/08 i 52/08) i Odlukom o kriterijima i načinu korištenja sredstava Fonda solidarnosti Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ br. 22/02 i 11/05).

VI. - POSTUPAK OSTVARIVANJA PRAVA

Članak 9. (Podnošenje zahtjeva)

(1) Zahtjev za ostvarivanje prava podnosi se nadležnom prvostupanjskom organu za određenu oblast, a sukladno ovom zakonu.

(2) Podnositelj zahtjeva je dužan uz zahtjev dostaviti:

- a) prijavu prebivališta u mjesto prijeratnog prebivališta u entitetu Republika Srpska i Brčko Distriktu,
- b) prijavu boravišta u kantonu po temelju statusa raseljene osobe ili
- c) prijavu prebivališta u kantonu kojem je prethodio status reseljene osobe.

Članak 10. (Postupanje prvostupanjskog organa po zahtjevu)

Nadležni prvostupanjski organ rješava po zahtjevu iz članka 9. ovog zakona koristeći dokaze:

- a) kojim raspolaže za podnosiocze zahtjeva (eventualno postojeći spis predmeta),
- b) koje pribavlja po službenoj dužnosti,
- c) koji su po karakteru takvi da ih podnositelj zahtjeva pribavlja osobno.

Članak 11. (Zabrana ostvarivanja istih prava po drugim propisima)

(1) Prvostupanjski organ će po službenoj dužnosti utvrditi da li osobe iz članka 3. ovog zakona ostvaruju ista prava po drugim propisima.

(2) Osobe iz članka 3. ovog zakona koja su ostvarila pravo po ovom zakonu dužna su u roku od 15 dana obavijestiti nadležni organ o svakoj promjeni koja bi mogla utjecati na korištenje i opseg ostvarenih prava.

(3) Osobe iz članka 3. ovog zakona kojim je isplaćeno novčano primanje na koje nisu imala pravo dužna su vratiti primljeni iznos. Ako to ne učine u roku kojeg odredi nadležni prvostupanjski organ, povrat tog iznosa ostvarit će se tužbom kod nadležnog suda.

Članak 12. (Datum početka ostvarivanja prava)

Prava iz ovog zakona pripadaju osobama iz članka 3. ovog zakona od prvog dana narednog mjeseca po podnošenju zahtjeva.

Članak 13. (Zadržavanje prava)

Osobe iz članka 3. ovog zakona koja su ostvarila prava iz oblasti socijalne skrbi i skrbi obitelji sa djecom, braniteljsko-invalidske skrbi, zdravstvene skrbi, prava iz oblasti poreza na dohodak, stupanjem na snagu ovog zakona zadržavaju ostvarena prava u smislu da se ne mora voditi novi postupak sukladno ovom zakonu.

Članak 14. (Propisi o vođenju postupka)

U postupku ostvarivanja prava iz ovog zakona primjenjuje se Zakon o upravnom postupku („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 2/98 i 48/99), ukoliko propisima iz članka 4. ovog zakona nije drugačije uređeno.

VII. – FINANCIRANJE I NADZOR

Članak 15. (Način financiranja)

(1) Prava povratnika ostvarena po propisima iz članka 4. ovog zakona financiraju se na način kako je to uređeno propisima iz članka 4. ovog zakona.

Članak 16. (Organi koji vrše nadzor)

(1) Nadzor nad primjenom ovog zakona vrše: Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica, Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata – Federalno ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata, Federalno ministarstvo zdravstva, Federalno ministarstvo finansija – Federalno ministarstvo financija i Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, svako u okviru svoje nadležnosti.

(2) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona vrše nadležne federalne resorne inspekcije.

VIII. - KAZNENE ODREDBE

Članak 17. (Prekršaji)

(1) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 1500,00 KM bit će kažnjena za prekršaj odgovorna osoba u organu uprave ili ustanovi, ako:

1. Korisniku, suprotno odredbama ovog zakona uskrati ili ograniči prava koja mu pripadaju;
2. Omogući korištenje prava osobi kojoj ne pripada pravo po ovom zakonu ili mu ne pripada u tom opsegu;
3. Ne omogući ostvarivanje uvida u upravno rješavanje, ne dostavi potrebne podatke, spise i obavještenja o pitanjima koja se odnose na upravne stvari u upravnom postupku, na zahtjev nadležnog ministarstva ili upravne inspekcije.

(2) Novčanom kaznom od 500,00 do 1.500,00 KM bit će kažnjeno fizička osoba koja na temelju lažne isprave, lažnog iskaza ili na bilo koji drugi nedozvoljen način svojim djelovanjem ostvari pravo po ovom zakonu koje mu ne pripada.

IX. – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 18. (Usuglašavanje zakona)

(1) Ukoliko određene odredbe ovog zakona nisu u suglasnosti sa odredbama zakona iz članka 4. ovog zakona, primjenjivat će se odredbe ovog zakona.

(2) Vlada Federacije BiH će u roku od 60. dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, dostaviti Parlamentu Federacije BiH, odgovarajuće izmjene i dopune propisa iz članka 4. ovog zakona radi usklađivanja istih sa odredbama ovog zakona.

(3) Kantoni će sukladno svojim nadležnostima, u roku od 60. dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, posebnim zakonom ili odgovarajućim izmjenama i dopunama postojećih zakona omogućiti povratnicima u entitet Republika Srpska i Brčko Distrikt korištenje prava iz oblasti: socijalne skrbi i skrbi obitelji sa djecom, zdravstvene skrbi i dopunskih prava iz oblasti braniteljsko-invalidske skrbi.

Članak 19. (Ravnopravnost spolova)

Imenice upotrijebljene u ovom ovom zakonu samo u muškom ili samo u ženskom rodu odnose se na oba spola.

Članak 20. (Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objave u „Službenim novinama Federacije BiH“.

OBRAZLOŽENJE
PRIJEDLOGA ZAKONA O PRAVIMA POVRATNIKA U PRIJERATNO MJESTO
PREBIVALIŠTA U ENTITETU REPUBLIKA SRPSKA I BRČKO DISTRIKTU BOSNE I
HERCEGOVINE

I. - USTAVNI TEMELJ

Za donošenje ovog zakona ne postoji izričit ustavni temelj, ali bi, kao isti, mogla poslužiti odredba članka IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojom je predviđeno da je Parlament Federacije, pored ostalih ovlasti, mjerodavan za donošenje zakona o obnašanju dužnosti federalne vlasti. Budući da se predmetnim zakonom uređuju uvjeti, način i postupak ostvarivanja i korištenja prava stečenih na temelju federalnih zakona i drugih propisa povratnika u entitet Republiku Srpsku i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: brčko Distrikt) iz oblasti socijalne skrbi i skrbi obitelji sa djecom, braniteljsko – invalidske skrbi, zdravstvene skrbi i prava iz oblasti poreza na dohodak, a što spada u obnašanje dužnosti federalne vlasti. Navedena ustavna odredba, po našem mišljenju, predstavlja ustavni temelj za njegovo donošenje.

II. - RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Od 1992.- 1995. godine svoje prijeratne domove u Bosni i Hercegovini u najvećem dijelu prisilno je napustilo oko 2,2 milijuna osoba, što čini više od polovine predratnog domicilnog stanovništva. Od toga broja oko 1,2 milijuna osoba potražilo je izbjegličku skrb u preko 100 zemalja širom svijeta, dok je u isto vrijeme oko milijun osoba raseljeno unutar Bosne i Hercegovine.

Aneksom VII Dejtonskog mirovnog sporazuma strane potpisnice su potvrdile svoju opredijeljenost poštivanja prava izbjeglih i raseljenih osoba, posebno prava na povratak, kao i prava na povrat imovine i/ili kompenzaciju.

Od potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma za Bosnu i Hercegovinu, do 31.12.2012. godine u Bosnu i Hercegovinu se vratilo 1.033.647 raseljenih osoba i izbjeglica, od toga na prostor entiteta Federacije Bosne i Hercegovine 743.745, na prostor entiteta Republika Srpska 267.807, dok se u Brčko Distrikt vratilo 22.095, od ukupnog broja raseljenih osoba i izbjeglica.

Na povratak u svoja prijeratna prebivališta u Bosni i Hercegovini čeka još 103.816 osoba, od toga 41.708 na području entiteta Federacije Bosne i Hercegovine, 61.762 na području entiteta Republike Srpske i 246 na području Brčko Distrikta BiH. Procjenjuje se da izvan Bosne i Hercegovine boravi još oko 400.000 izbjeglih osoba iz perioda 1992 – 1995. Najveći broj njih se integrirao u zemljama prihvata, ali Iz inozemstva na povratak u Bosnu i Hercegovinu čeka 80.000 izbjeglica, jer nemaju trajna rješenja u zemljama prihvata.

Dakle, i danas, po proteku dugog niza godina nakon što su napustili svoja prijeratna prebivališta, ogroman broj ljudi želi da se vrati u svoje domove, čekajući njihovu obnovu, kako bi im to bilo omogućeno.

Do sada je u Bosni i Hercegovini obnovljeno oko 350.000 stambenih jedinica (cca 68%). Od ovog broja, oko 250.000 stambenih jedinica na području entiteta Federacije Bosne i Hercegovine, 80.000 na području entiteta Republike Srpske, a u Brčko Distriktu oko 15.000 stambenih jedinica.

Nedvojbeno su postignuti dobri rezultati na realiziranju određenih ciljeva iz Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma, ali ostalo je još puno toga da se učini kako bi svi ljudi u BiH u potpunosti uživali nesmetan pristup svim pravima koja su definirana u istome, ali i u Revidiranoj strategiji Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma, koju je Parlamentarna skupština BiH usvojila krajem 2010. godine, kao odgovor na izazove sa kojima je suočena povratnička populacija, raseljene osobe i izbjeglice.

O značaju ovog pitanja i izazova, svjedoči i razmatranje „ Informacije o stanju raseljenih osoba i povratnika u Federaciji Bosne i Hercegovine, iskazanim potrebama i mjerama Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica „ na 27. sjednici Vlade Federacije BiH, održanoj 01.12.2011. godine, kao i 2. tematska sjednica Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH, održane 27.02.2012. godine, posvećena istoj temi.

Nakon razmatranja, pored ostalih zaključaka, u prilog donošenja predmetnog Zakona mogu se navesti sljedeći:

- a. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine traži od nadležnih federalnih i kantonalnih ministarstava, da sukladno donesenim Odlukama Skupština kantona, kod predlaganja novih zakona i podzakonskih akata iz oblasti braniteljsko – invalidske, socijalne, zdravstvene, mirovinsko – invalidske i drugih prava, ne dovode povratnike u još nepovoljniji položaj, odnosno predlažu rješenja koja će stimulatивно utjecati na povratak i njegovu održivost;
- b. Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH potvrđuje da je pitanje potpune podrške implementaciji Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma na čitavom prostoru BiH od posebnog političkog značaja za Federaciju BiH;
- c. Zastupnički dom zadužuje Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica, Federalno ministarstvo financija, Federalno ministarstvo zdravstva, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva da u roku od 45 dana predlože Parlamentu Federacije BiH na razmatranje i usvajanje izmjena i dopuna važećih zakona koji će osigurati jednaka prava povratnika u RS sa onim u Federaciji BiH, kao i prijedloge poreskih olakšica, subvencija i stimulacija u sferi poduzetništva, a u cilju održivosti povratka.

Dakle, imajući u vidu navedene zaključke Vlade F BiH i Zastupničkog doma Parlamenta F BiH, kao i zahtjeve nevladinog sektora čiji je predmet rada povratnička populacija, raseljene osobe i izbjeglice, predlažemo donošenje ovog novog Zakona, koji će opća je ocjena doprinijeti (re) integraciji na nekoliko nivoa (na nivou pojedinca, domaćinstva, zajednice i društva), uprkos kontraproduktivnom političkom kontekstu, posebno u entitetu Republika Srpska.

I na kraju smatramo da će utvrđena prava povratnika u predmetnom zakonu, doprinijeti očuvanju dostojanstva žrtava, pospješiti opstanak Bošnjačke i Hrvatske zajednice na prostorima entiteta Republika Srpska, a posebno u mjestima gdje su prije rata bili većinsko stanovništvo.

III. - POJAŠNJENJE POJEDINIH ODREDBI ZAKONA

Člankom 1. i 2. propisan je predmet zakona kao i definicija povratnika, izbjeglica i raseljenih osoba, odnosno ko se smatra povratnikom, izbjeglicom i raseljenom osobom u smislu ovog zakona.

Člankom 3. propisano je da prava po ovom zakonu mogu ostvariti i koristiti povratnici koji su se dobrovoljno vratili i prijavili prebivalište u mjesto prijeratnog prebivališta u entitetu Republika Srpska ili Brčko Distrikt BiH, a koja su imala boravište na teritoriji entiteta Federacija BiH. Povratnici zadržavaju korištenje stečenih prava i ostvaruju prava sukladno ovom zakonu pod uvjetom da ista prava ne ostvaruju u mjestu prijeratnog prebivališta.

U članku 4. navedeni su federalni propisi iz oblasti socijalne skrbi, braniteljsko-invalidske skrbi, zdravstvene skrbi i poreske oblasti (poreske olakšice za povratnike koji ostvaruju dohodak od nesamostalne djelatnosti kod poslodavca na području entiteta Federacija BiH), po kojima povratnici mogu ostvariti ili nastaviti korištenje ostvarenih prava nakon prijave mjesta prebivališta u mjestu prijeratnog prebivališta u entitetu Republika Srpska i Brčko Distrikt BiH.

Člankom 5. propisano je da povratnici mogu koristiti prava iz oblasti socijalne skrbi u postupku i na način propisan federalnim zakonom. Zahtjev se podnosi općinskom organu prema mjestu posljednjeg prebivališta u entitetu Federacija BiH, koji u prvom stupnju rješava o pravima iz oblasti socijalne skrbi. Po žalbama izjavljenim na prvostupanjska rješenja rješava nadležni kantonalni odnosno federalni organ uprave.

Članak 6. - ukoliko je povratnik na temelju pravosnažnog rješenja ostvario prava iz socijalne skrbi prije povratka u prijeratno mjesto prebivališta u entitetu Republika Srpska, odnosno Brčko Distrikt BiH, nastavit će mu se isplata nakon povratka, odnosno prijave mjesta prebivališta u mjestu povratka.

Članak 7.- prema važećim federalnim zakonima iz oblasti braniteljsko-invalidske skrbi branitelji i članovi njihovih obitelji koriste prava iz oblasti braniteljsko-invalidske skrbi, neovisno od mjesta prebivališta. Dakle povratnici u entitet Republika Srpska i Brčko Distrikt, koriste sva prava iz oblasti braniteljsko-invalidske skrbi kao i korisnici sa prebivalištem u entitetu Federacija. Nadležnost organa za prijem zahtjeva, vođenje upravnog postupka i rješavanje o pravima iz oblasti braniteljsko-invalidske skrbi, primjenjuju se odgovarajuće odredbe federalnih zakona i pozakonskih propisa iz oblasti braniteljsko-invalidske skrbi.

Člankom 8. propisano je da povratnici zadržavaju pravo na sve vidove zdravstvene skrbi (primarna, specijalističko-konsultativna, bolnička i odgovarajuća medicinska rehabilitacija). Primarnu i specijalističko-konsultativnu zdravstvenu skrb mogu koristiti u općini zadnjeg mjesta prebivališta ili po sopstvenom izboru u općini istog kantona koja je najbliža njegovom mjestu povratka. Pravo na bolničku zdravstvenu skrb mogu koristiti u bolnicama prema mjestu posljednjeg prebivališta prije povratka u entitet RS.

Člankom 9. propisano je da se zahtjev podnosi nadležnom prvostupanjskom organu za pojedine oblasti, a uz zahtjev se obvezno prilaže prijava mjesta prebivališta u mjestu povratka.

Člankom 10. uređeno je postupanje prvostupanjskog organa po zahtjevu povratnika.

Člankom 11. propisano je da će prvostupanjski organ po službenoj dužnosti utvrditi da li povratnik koristi ista prava po drugim propisima, kao i obveza korisnika da prijavi svaku promjenu koja utječe na opseg korištenje prava i to u roku od 15.dana od dana nastale promjene, kao i obveza korisnika da vrati novčano primanje na koje nije imao pravo.

Člankom 12. propisano je da prava iz ovog zakona pripadaju od prvog dana narednog mjeseca po podnošenju zahtjeva.

Članak 13. – povratnici zadržavaju prava koja su ostvarili prije povratka u prijeratno mjesto prebivališta u smislu da se ne mora voditi novi postupak sukladno ovom zakonu.

Člankom 14. propisano je da se u postupku za ostvarivanje prava primjenjuje zakon o upravnom postupku ukoliko propisima iz članka 4. ovog zakona nije drugačije uređeno.

Člankom 15. propisno je da se prava povratnika ostvarena po propisima iz članka 4. ovog zakona financiraju na način kako je uređeno tim propisima.

Članak 16. – nadzor za primjenu ovog zakona vrše nadležna federalna ministarstva za pojedine oblasti, a inspekcijски nadzor vrše federalne resorne inspekcije.

Člankom 17. propisani su prekršaji i kazne za prekršaje za odgovornu osobu i fizičku osobu.

Člankom 18. propisano je da ukoliko određene odredbe ovog zakona nisu u suglasnosti sa odredbama zakona iz članka 4. ovog zakona, primjenjivat će se odredbe ovog zakona. Nadalje propisana je obveza Vlade Federacije BiH da u roku od 60. dana od dana stupanja na snagu ovog zakona pripremi odgovarajuće izmjene i dopune propisa iz članka 4. ovog zakona, radi usklađivanja istih sa odredbama ovog zakona i da ih uputi u parlamentarnu proceduru. Stavkom 3., propisano je da će kantoni sukladno svojim nadležnostima u roku od 60. dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, posebnim zakonom ili odgovarajućim izmjenama i dopunama postojećih zakona omogućiti povratnicima korištenje prava iz oblasti socijalne skrbi, zdravstvene skrbi i dopunskih prava iz oblasti braniteljsko-invalidske skrbi.

Člankom 19. propisana je ravnopravnost spolova.

Člankom 20. propisano je da ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objave u „Službenim novinama Federacije BiH“

IV. - FINANCIJSKA SREDSTVA

Za primjenu ovog zakona u 2014. godini nisu potrebna dodatna finansijska sredstva iz Proračuna Federacije BiH, jer osobe iz kategorije raseljenih osoba i izbjeglica u smislu ovog zakona već koriste prava iz navedenih oblasti koje se financiraju iz Proračuna Federacije BiH, odnosno kantona, s obzirom da prijavu svog prebivališta ili boravišta imaju na području Federacije Bosne i Hercegovine. Nakon povratka u Republiku Srpsku i Brčko Distrikt zadržavaju ostvarena prava.